

heller ikke vidtløftig dvæle ved de mange Udtalelser, der ere fremkomne, siden jeg sidst havde Ordet, maatte man paa senere Stadier af dette Spørgsmaals Behandling faa Lejlighed dertil. Kun nogle ganske faa Bemærkninger maa jeg dog tillade mig at gøre. Saa vel den højtærede Indreminister som den højtærede Finansminister sagde, at dette Forslag i sin Gennemførelse vilde staae ikke alene Staten, men ogsaa Tiendejerne, og den højtærede Finansminister havde udregnet, at Tiendejerne vilde komme til at afgive saadan noget som 20 Mill. Kr. eller 30 pCt. af deres nuværende Indtægt. Denne Beregning maa jo aabenbart grunde sig derpaa, at den højtærede Finansminister beregner Tiendernes Værdi for Tiendejerne til at være det 25-dobbelte. Men dette Grundlag for en Beregning kan jeg ikke anerkende for at være rigtigt. Som jeg før sagde, siger jeg endnu, at en Tiende er ikke saa meget værdt for den Mand, som ejer den, som en rede Kapital; den giver ham ikke saa sikker en Indtægt, og desuden har han stadig Lovgivningsmagten at frygte for, som med fuld Ret kan paalægge Byrder paa Tiendejerne, og det har Lovgivningsmagten jo ogsaa tidligere gjort og kan ogsaa gøre det fremdeles. Altsaa, gaa ud fra at Tiendejernes Tiender skulde være det 25-dobbelte værd, kan man ikke gøre; man maa gaa ud fra ikke saa lidt mindre, og jeg forudsætter, at efter det Forslag, som her er ført frem, faar Tiendejeren, hvad han virkelig kan have Krav paa at faa for sin Tiende. Men som sagt, vidtløftig at gaa ind herpaa finder jeg ingen Anledning til, da det jo ikke alene fra Regeringens men ogsaa fra Flertallets Side her i Salen er bleven udtalt, at dette Grundlag vil man ikke forhandle paa en Evangelslov. Den højtærede Finansminister forment, at det skulde svæve forunderlig mellem en Beregning paa de sidste 24 Mars Takster og en Beregning paa de sidste 5 Mars Takster. Dette grunder jeg dog paa en Misforstaaelse. Hele Lovforslaget er bygget over de sidste 24 Mars Takster, saavel Udbetalingen til Tiendejeren som Udbetalingen fra Tiendejeren skal ske efter de sidste 24 Mars Takster. Hvad jeg sagde om de sidste 5 Mars Takster var en Sammenligning mellem de nuværende Kornpriser og disse 24 Mars Takster, en Sammenligning, som jeg finder formaaleshentlig at føre frem, navnlig over for de Paastaande, som ere fremkomne om, at dette Forslag skulde være ugunstig for Tiendejerne, hvad det langt fra ikke er, det er tværtimod meget gunstigt. Deri er jeg enig med den højtærede Minister, som

udtalte, at det var gunstigt for Tiendejerne. Det er det ogsaa, og det skal det ogsaa være. Jeg tror nemlig ikke, at man naar til en virkelig Løsning, en virkelig god Løsning, uden at man gaar denne Vej; det tror jeg foreløbig ikke. Jeg kender jo ikke de Forslag, som nu ere blevene forelagte, mest som jeg staaer her, tror jeg ikke, at man kan naa til en virkelig Løsning, uden at Samfundet, Staten, tager sig af Sagen, og uden at man giver Tiendejerne saadanne Begunstigelser, som der her er foreslaaet, eller i alt Fald lignende. Det er meget rigtigt, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad) sagde, at Statskassen er Statens Borgers. Det er selvfølgelig, det er jeg ikke blind for, men det, jeg her har foreslaaet, er ogsaa, at Statens Borgere, Statskassen, overtager denne Byrde og fordeles den ud over Landet, og det er i god Samklang med, hvad man fortrede under den forrige store Landboebægelse, vi havde i Tyrerne, at disse Byrder skulde runfunderes ud over hele Landets Statsborgere og Skatteforbrugere. Maa jeg endnu til den højtærede Finansminister sige, at jeg har heller ikke overset de 5 pCt., som tabes for Tiendejerne ved Statsobligationer. Jeg sagde udtrykkelig i mit Foredrag — maatte den højtærede Minister ikke har hørt det, det beklager jeg — at man kunde ogsaa sige det 19-dobbelte, da der paa Statsobligationerne vilde tabes 5 pCt.

Det ærede Medlem for Odense Amts 3dje Valgkreds (Berntsen) slap jo grumme nemt fra det i Dag; det sagde han jo selv, og det kunde han saa godt selv gøre, da Ministrene havde angrebet Forslaget saa stærkt. Disse Ministre staa her og tale for det ærede Medlem for Odense Amts 3dje Valgkreds, han slutter sig til, og han slipper for en hel Del Arbejde, fordi hans Ministre have støttet ham i hans Sag, de have gjort en Del af det Arbejde, han ellers var til Sinds at ville gøre. Det forundrer mig slet ikke, det er en saadan aabenhjertig Udtalelse fra det ærede Medlem, som jeg skanner særdeles meget paa. Det ærede Medlem vilde derimod angribe mig, Forslagsstilleren, fordi jeg her foreslaar, lad os sige det rent ud: Statslaan. Det ærede Medlem sagde først, at han vidste ikke, hvorfor jeg havde fremsat dette Forslag, han sagte efter Grundene dertil, at jeg havde fremsat det. Det skulde det ærede Medlem ikke gøre. Jeg har jo sagt rent ud i mit første Foredrag, hvorfor jeg havde gjort det. Jeg er ikke til Sinds at gentage det her, det vilde jo kun lidt nytte, for det ærede Medlem vilde søge